

CIZINCI V ČESKU

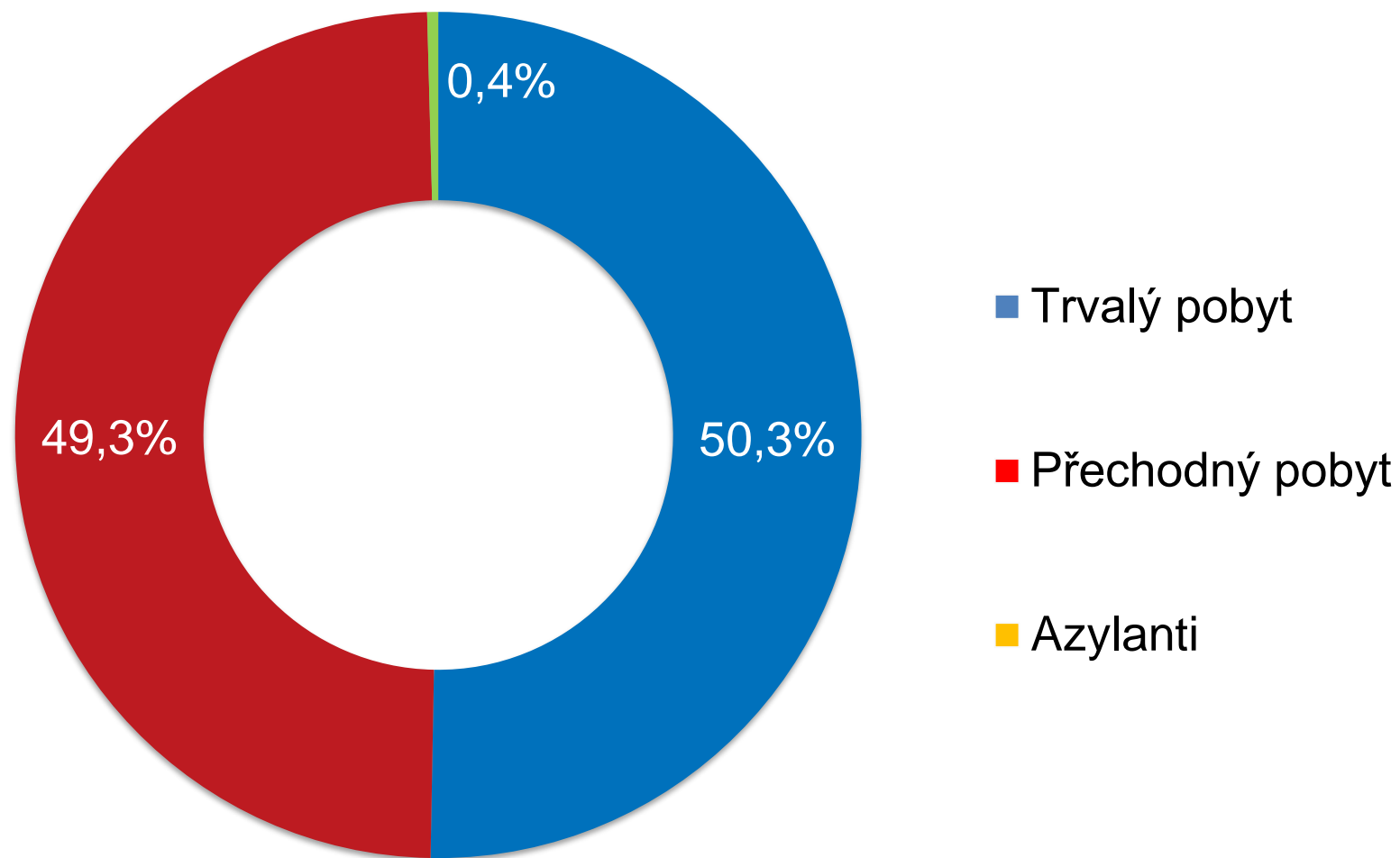
Jarmila Marešová, Dalibor Holý

Tisková konference, 26. ledna 2021

Počet cizinců v ČR

- Počet cizinců pobývajících na území ČR dosáhl koncem roku 2019 téměř **600 tisíc** (celkem 595 881 tisíc osob). Oproti roku 2018 tak došlo k nárůstu o cca 29 tisíc osob neboli o 5,1 %.
 - 299,5 tisíc připadalo na cizince s trvalým pobytem,
 - 293,9 tisíc cizinců mělo udělený některý z typů přechodného pobytu,
 - 2,5 tisíc tvořili azylanti.

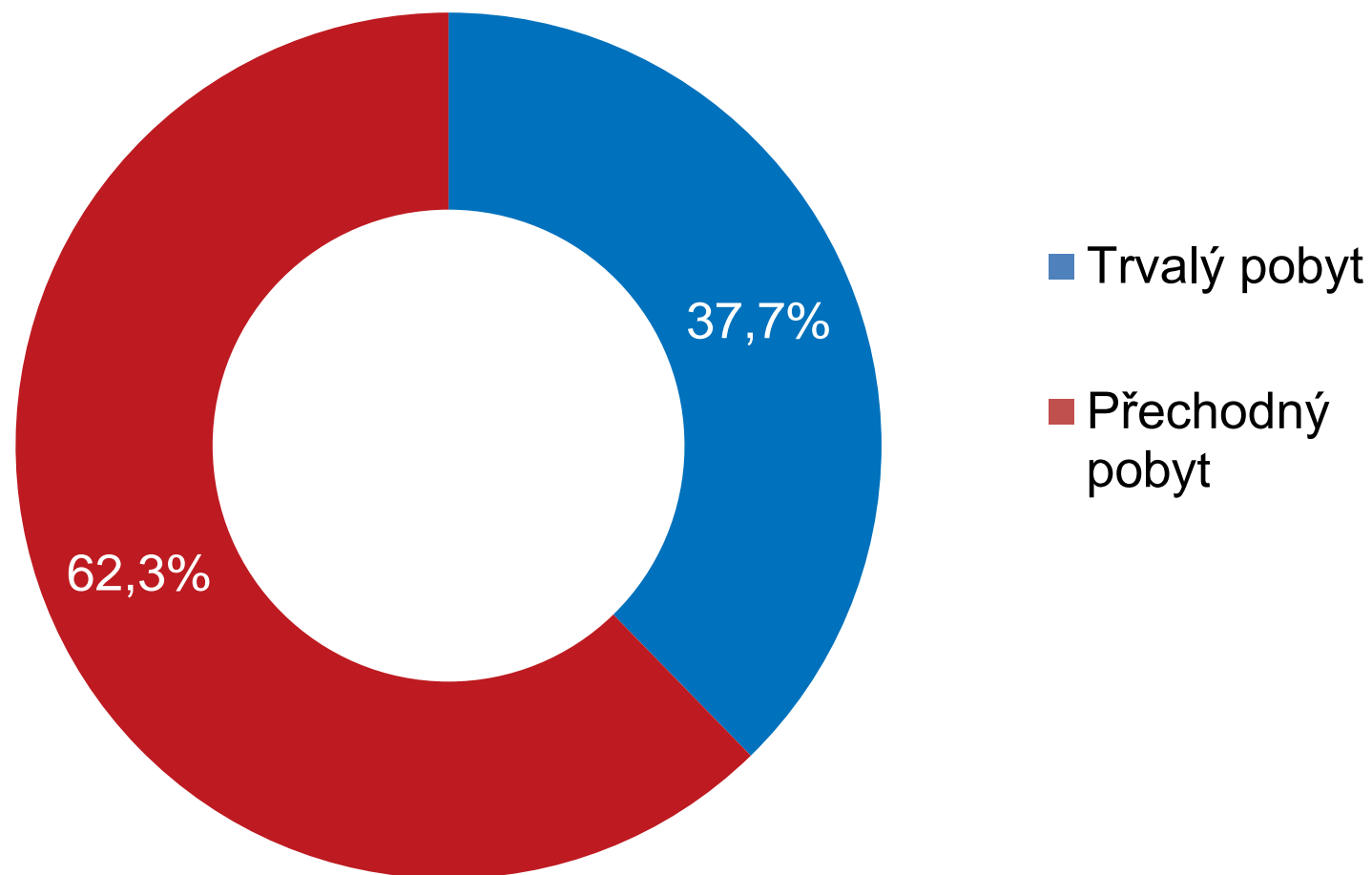
Cizinci v ČR podle kategorie pobytu (2019)

Cizinci – občané zemí EU a občané tzv. třetích zemí

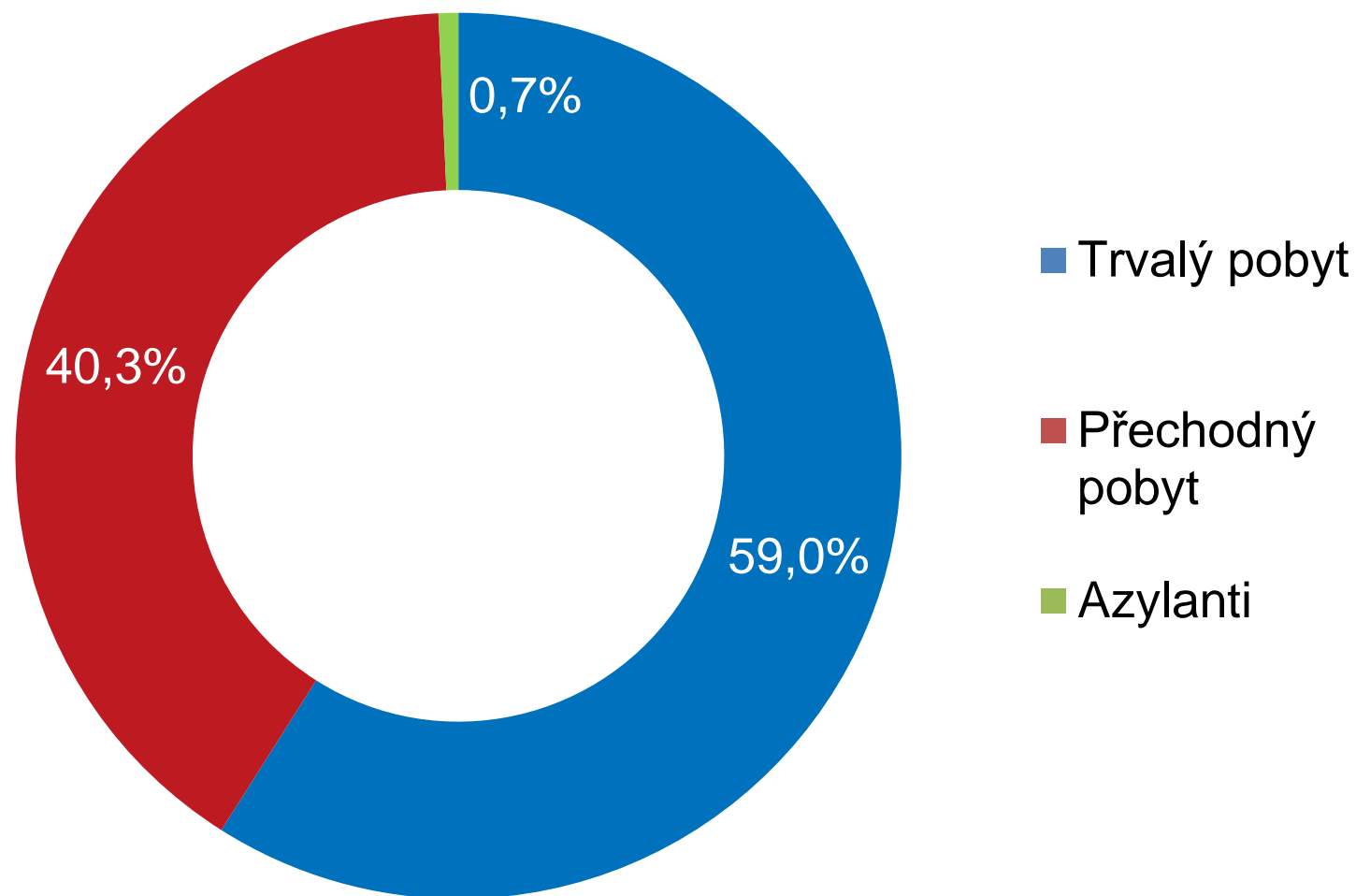
- Počet občanů z EU28 dosáhl v roce 2019 celkem 245 292 osob, neboli 41 % z celkového počtu cizinců v České republice.
- Počet cizinců z třetích zemí činil 350 589 osob, tj. 59 % z celkového počtu cizinců v České republice.
- Mezi cizinci z třetích zemí převažují ti, kterým bylo uděleno povolení k trvalému pobytu, jejich podíl činí cca 59 %.
- Oproti tomu mezi cizinci ze zemí EU28 dominují ti, kteří jsou registrováni k přechodnému pobytu v České republice; jejich podíl dosáhl 62 %.

Cizinci – občané EU podle kategorie pobytu (2019)

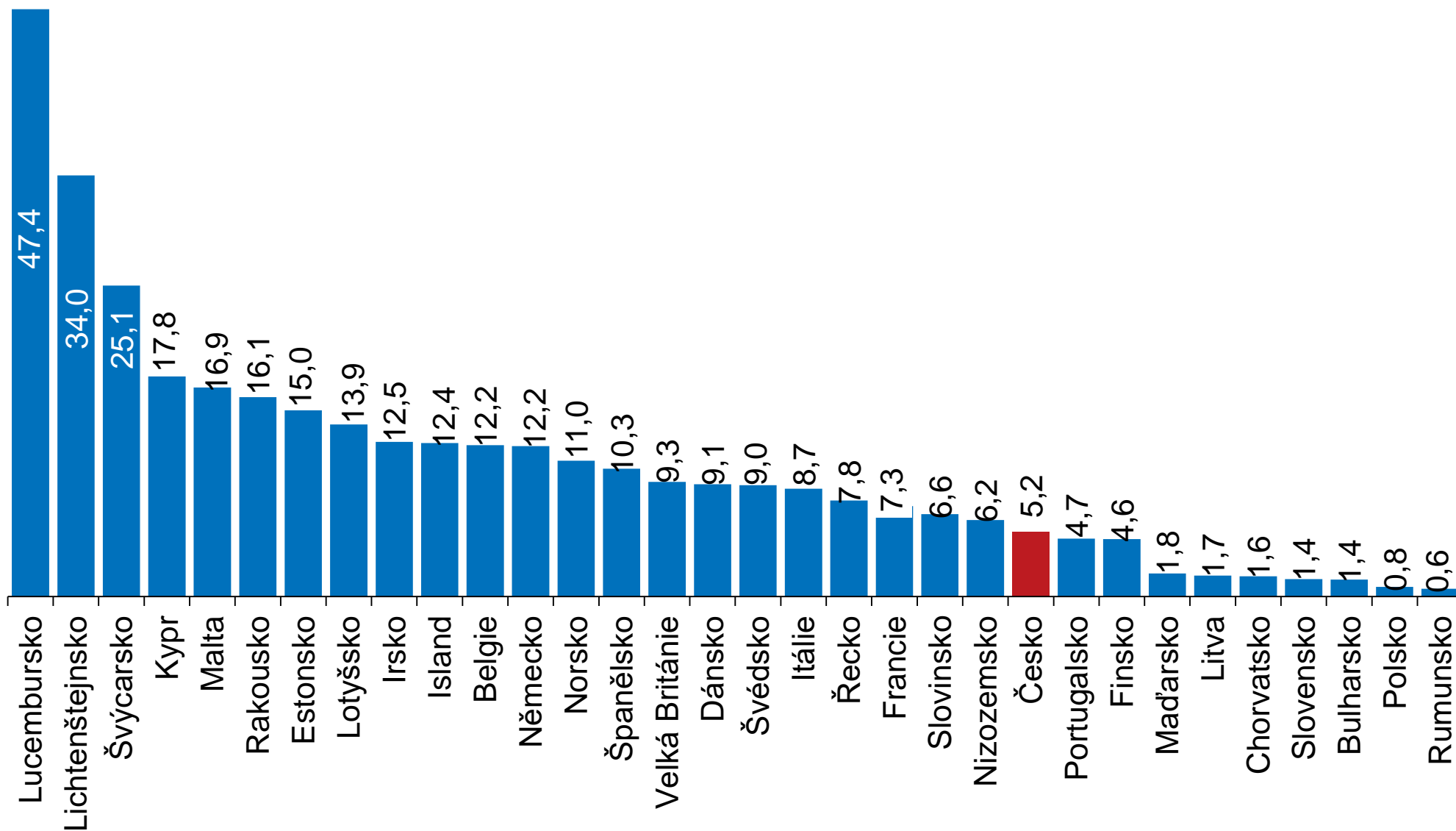

Cizinci z třetích zemí podle kategorie pobytu (2019)

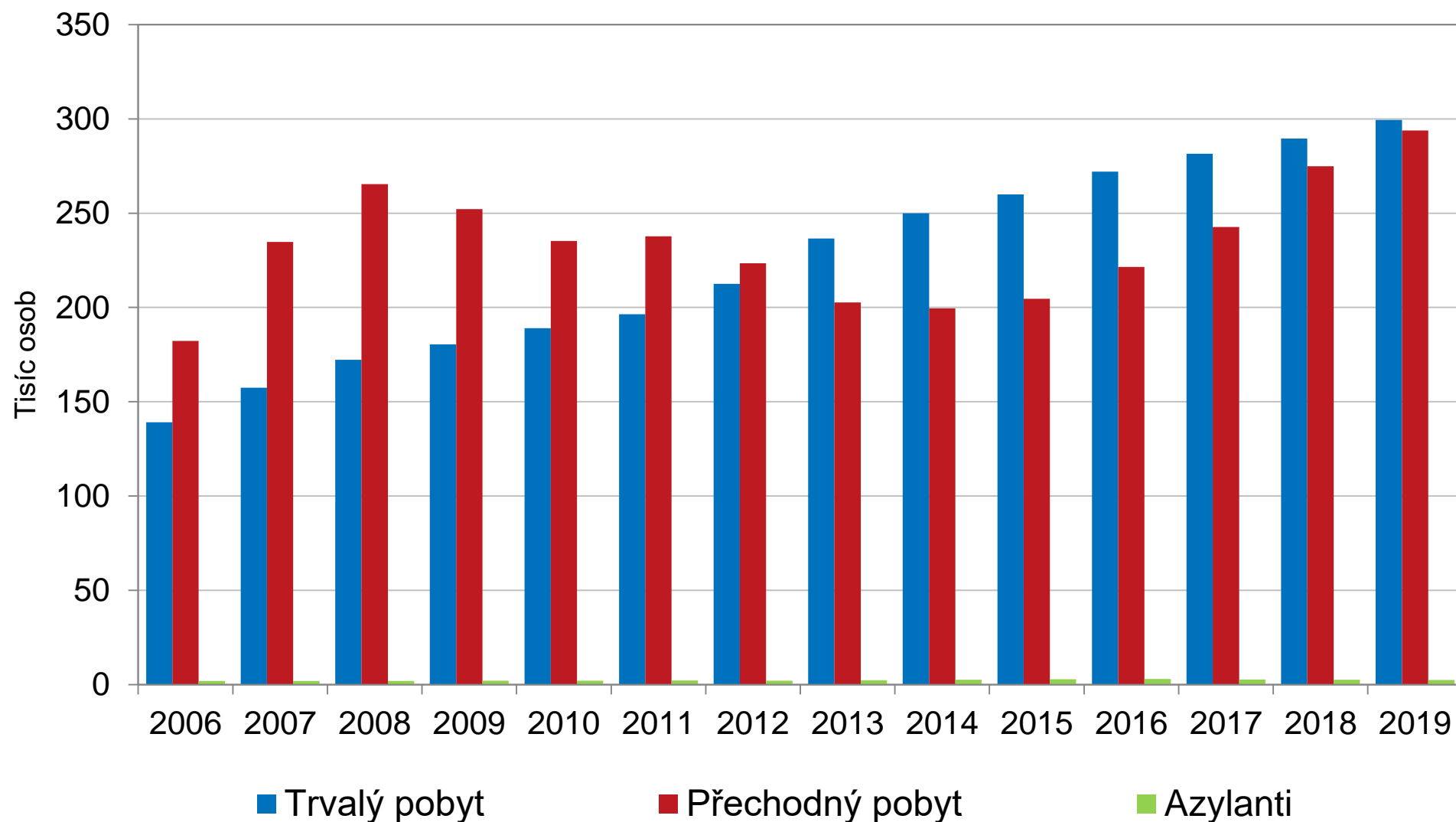
zdroj

Podíl cizinců na obyvatelstvu ve vybraných evropských zemích k 1. 1. 2019 (%)

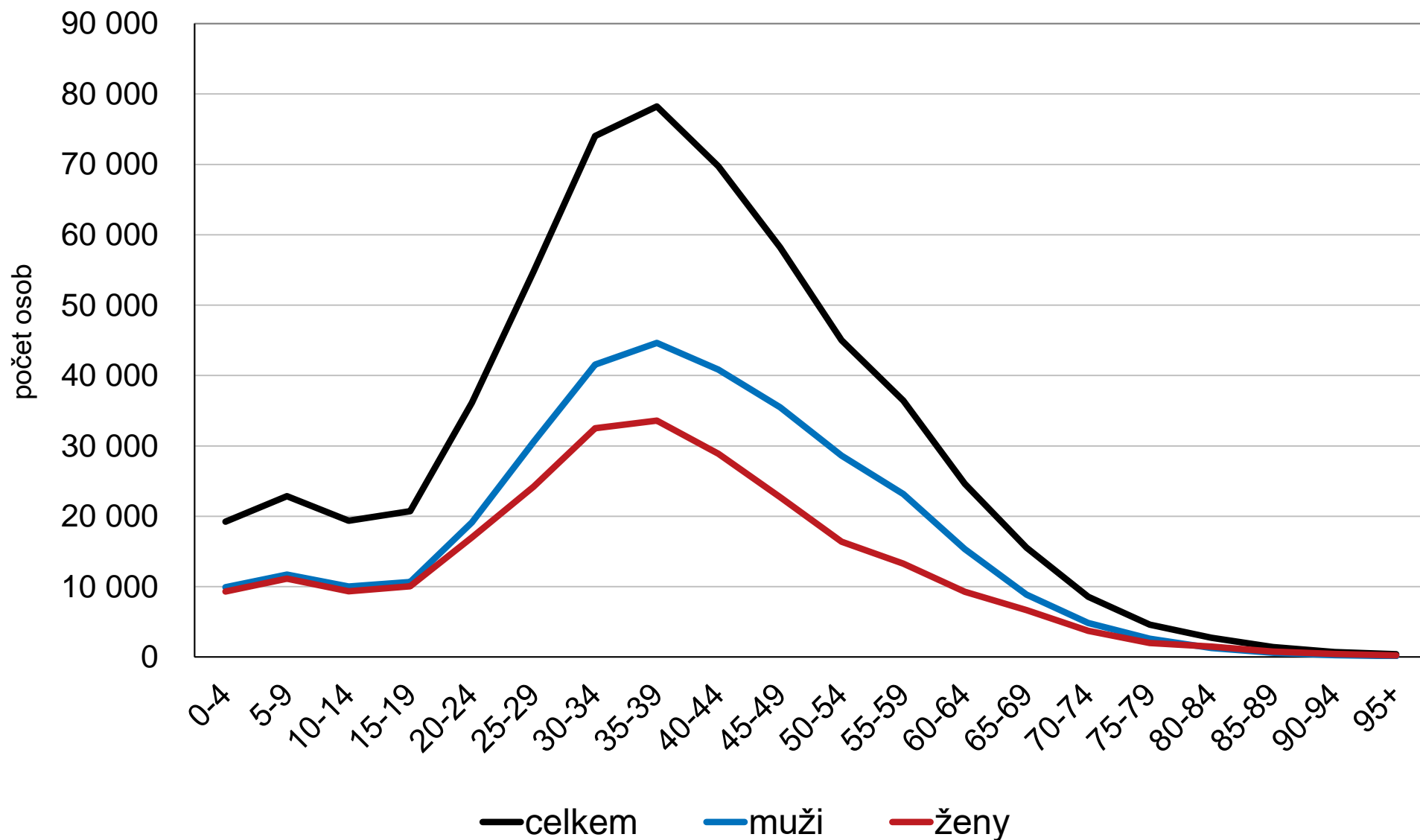
Vývoj počtu cizinců podle kategorie pobytu (2006 – 2019)

Struktura cizinecké populace z hlediska pohlaví a věku

- Ženy v roce 2019 tvořily více než čtyři desetiny (42,6 %) z celkového počtu cizinců, mezi cizinci z třetích zemí je jejich podíl o něco vyšší (45 %), oproti roku 2018 je u obou hodnot patrný mírný pokles.
- Silně jsou zastoupeny zejména kategorie mladšího produktivního věku (30-39 let); v tomto věkovém rozmezí se nachází více než čtvrtina (25,7 %) cizinců.
- Skupina osob v předproduktivním věku dosahuje 13,9 % z celkového počtu cizinců.
- Velmi nízký podíl připadá na osoby v poproduktivním věku (65+); v této věkové kategorii se nachází pouze 5,7 % cizinecké populace.

Věková struktura cizinců v ČR (2019)

Zastoupení cizinců podle státní příslušnosti

- Mezi nejvíce zastoupené skupiny z hlediska státního občanství patří občané Ukrajiny (145 tisíc), Slovenska (121 tisíc) a Vietnamu (62 tisíc).
- Občané těchto tří zemí tvoří 55,3 % z celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v ČR.
- Na dalších místech následují Rusové, Poláci, Němci, Bulhaři a Rumuni.
- Více než čtyři desetiny (41 %) z celkového počtu cizinců připadá na občany členského státu EU.

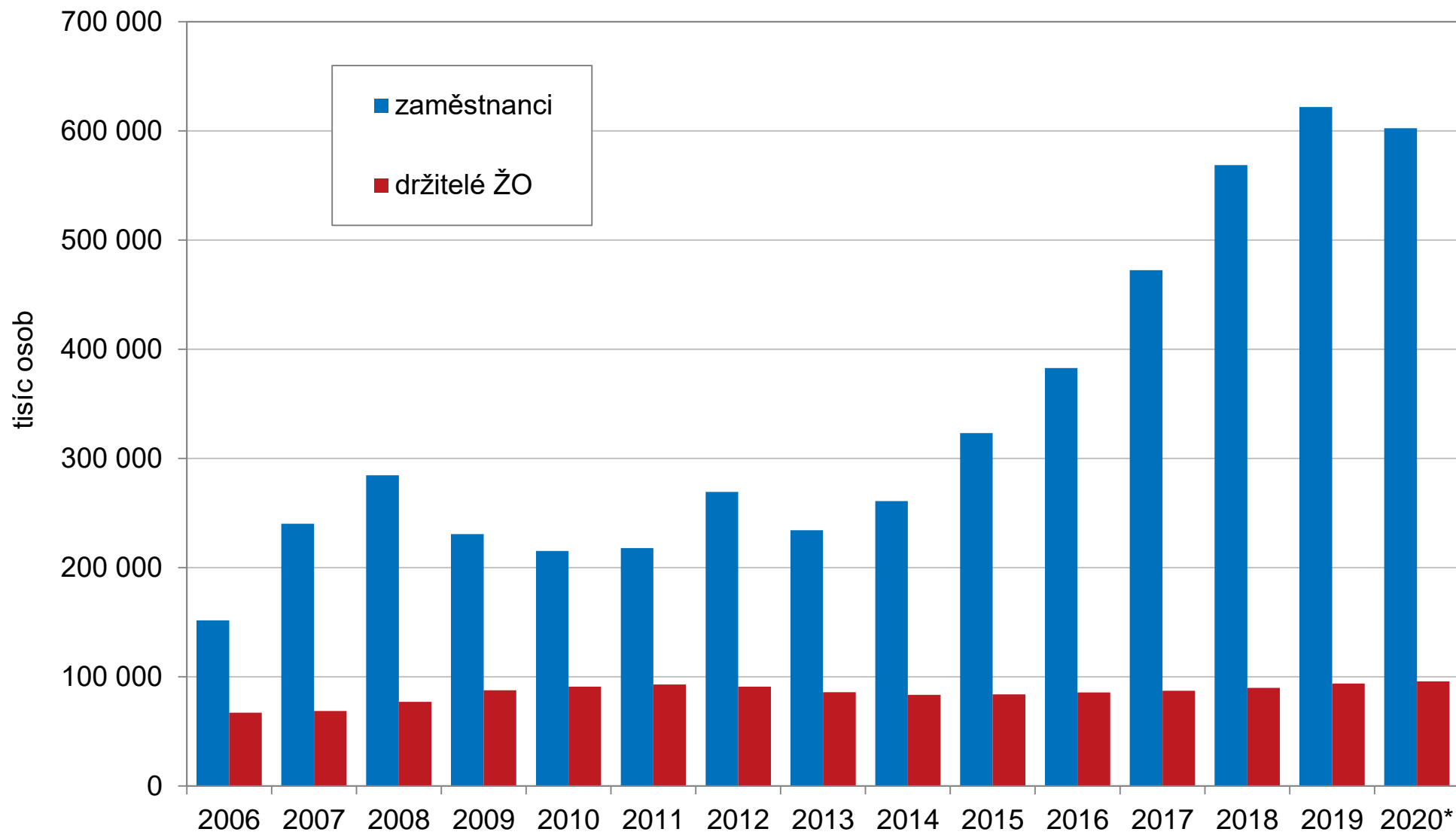
Ekonomická aktivita cizinců v ČR

- Zahraniční pracovníci hrají na českém trhu práce důležitou roli, zejména v některých odvětvích hospodářství.
- Podle údajů MPSV a MPO dosáhl počet cizinců zaměstnaných v ČR koncem roku 2019 celkem **715 651** tisíc osob.
- Podíl zahraničních pracovníků (tj. zaměstnanců a živnostníků) tak v roce 2019 činil **13,5 %** z celkového počtu zaměstnaných v ČR.
- Ve srovnání s rokem 2018 rostly zejména počty cizinců v pozici zaměstnanců (621,9 tisíc oproti 568,5 tisíc).
- Počty cizinců-živnostníků se zvýšily méně (93,8 tis. vs. 89,8 tis.).

Ekonomická aktivita cizinců v ČR

- V důsledku opatření proti pandemii covid-19 se poptávka po zahraniční pracovní síle snižovala, docházelo k propouštění či přesunu pracovníků.
- Ke konci června roku 2020 bylo registrováno celkem **602,5** cizinců v postavení zaměstnanců, tj. zhruba o 20 tisíc méně než koncem roku 2019.
- Počet cizinců-držitelů živnostenského oprávnění oproti tomu o zhruba 2 tisíce vzrostl, na 95,8 tisíc osob.

Ekonomická aktivita cizinců (2006–2020)

Cizinci zaměstnanci: EU a třetízemci

- Občané EU tvořili v roce 2019 většinu (61,6 %) cizinců evidovaných úřady práce, tj. většinu cizinců-zaměstnanců, oproti roku 2018 se však jejich podíl mírně snížil (o cca 3 p. b.).
- Více než třetina zbývajících cizinců evidovaných úřady práce byli tedy cizinci z třetích zemí:
 - Nejvíce z nich (141 tisíc) tvoří cizinci, u kterých se pro vstup na trh práce nevyžaduje pracovní povolení.
 - Následují držitelé zaměstnaneckých karet, s 59 tisíc, a cizinci, jimž bylo vydáno pracovní povolení, s 37 tisíc.

Cizinci evidovaní úřady práce podle typu registrace

	2010	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Občané EU	143 997	154 560	245 333	284 148	330 530	366 624	383 736	371 050
Cizinci z třetích zemí, u nichž se nevyžaduje povolení k zaměstnání	22 126	25 510	61 060	76 046	101 489	124 674	141 068	140 079
Platná povolení k zaměstnání	49 118	36 640	7 380	8 008	15 162	31 495	37 127	16 693
Zaměstnanecké karty	-	-	9 138	14 391	24 753	45 293	59 209	69 076
Zelené karty	126	148	109	39	7	-	-	-
Modré karty	-	4	224	257	413	590	730	760

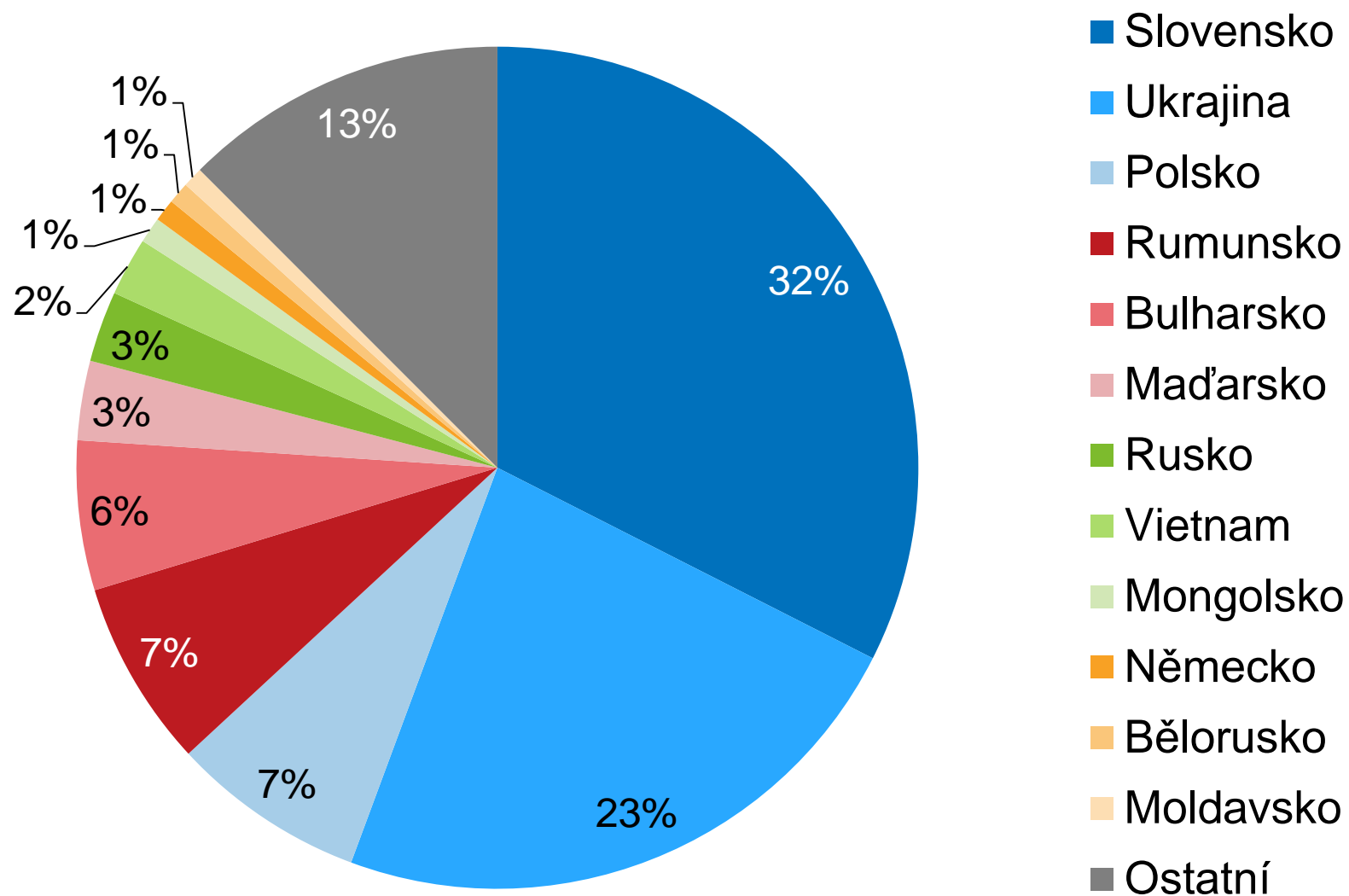
Zastoupení cizinců-zaměstnanců podle pohlaví

- Mezi cizinci zaměstnanci převažovali muži s **62,6 %**.
- Vyšší převaha mužů (65,7 %) byla patrná zejména u skupiny občanů ze zemí EU.
- Mezi občany třetích zemí byl podíl mužů nižší (57,6 %).

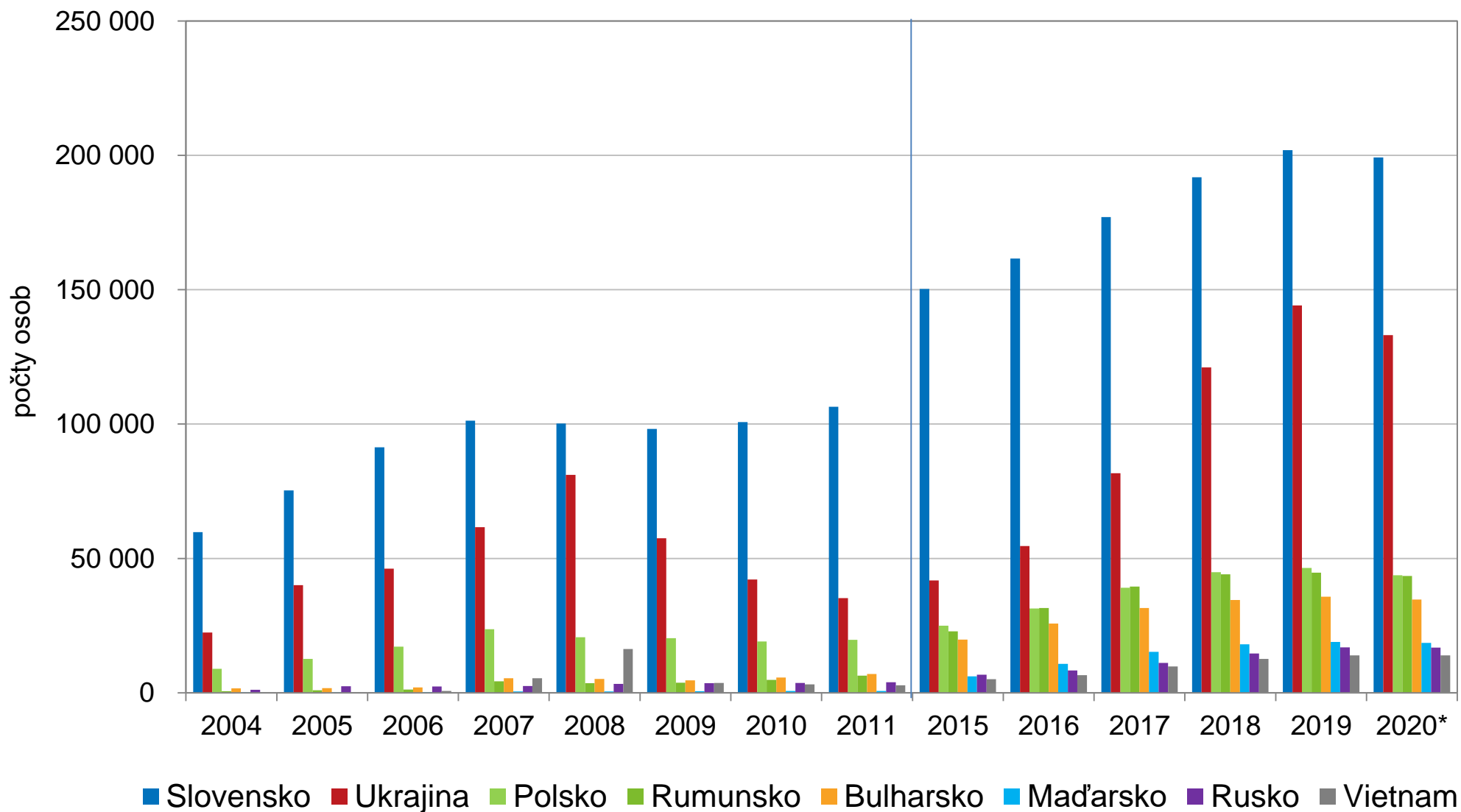
Zastoupení cizinců-zaměstnanců podle státního občanství

- Nejvyššího počtu i podílu mezi cizinci evidovanými úřady práce dosahovali **Slováci** (202 tisíc ke konci roku 2019).
- V rámci EU dále následovali občané Polska, Rumunska a Bulharska.
- Mezi občany třetích zemí dominovali Ukrajinci (144 tisíc), následováni občany Ruské federace, Vietnamu, Mongolska, Běloruska a Moldavska.
- K 30. červnu 2020 poklesly nejvíce počty Ukrajinců (na 133 tisíc, tj. o 7,7 %), početně a pak i Slováků (na 199 tisíc, tj. o 1,3 %).

Cizinci evidovaní úřady práce podle státního občanství v roce 2019

Cizinci evidovaní úřady práce podle státního občanství

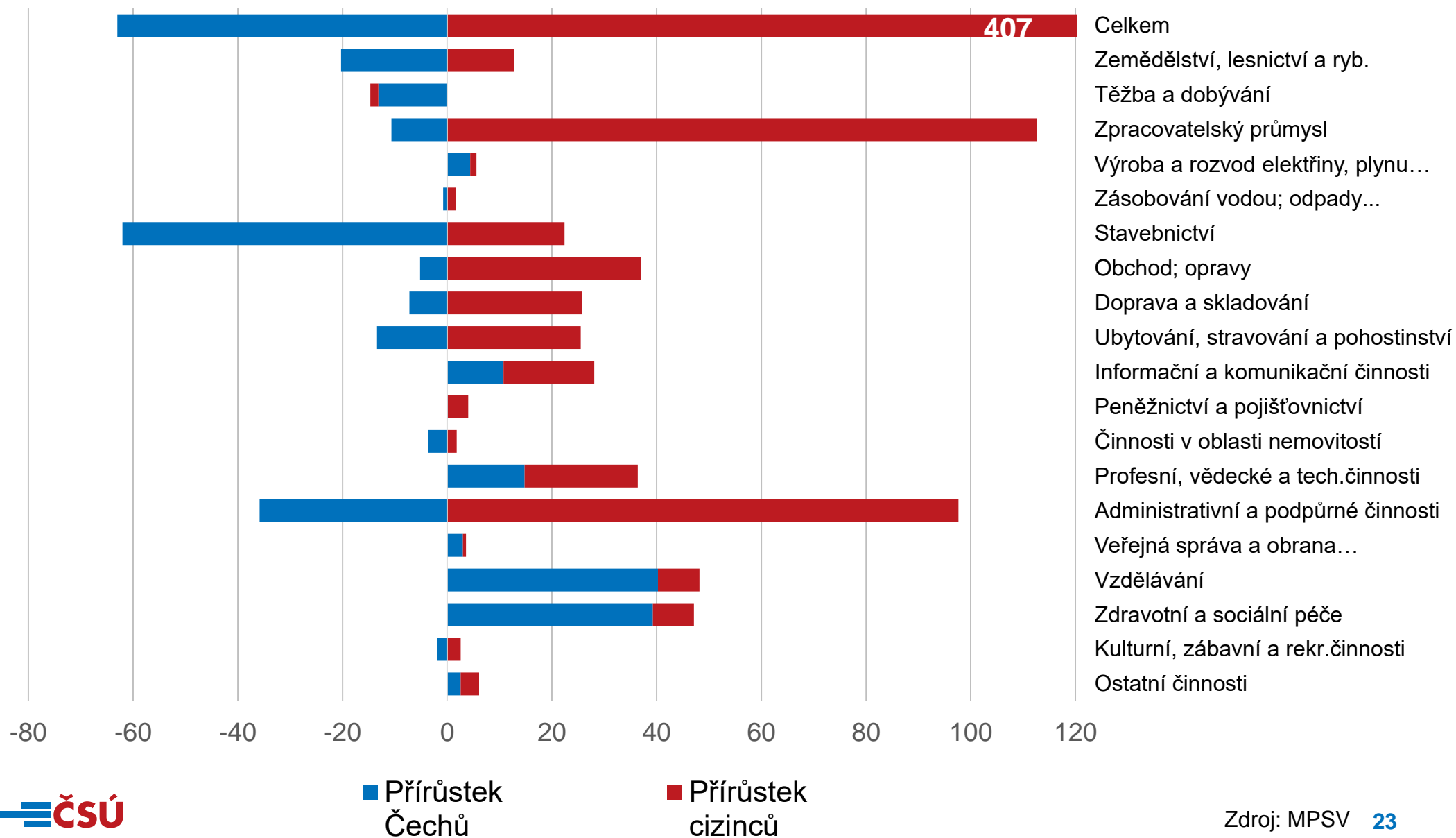
Cizinci evidovaní úřady práce podle odvětví (sekce ekonomických činností CZ-NACE)

- Nejvíce cizinců (28,7 % z celku cizinců evidovaných ÚP) bylo zaměstnáno ve zpracovatelském průmyslu.
- Následovaly administrativní a podpůrné činnosti, zahrnující i agenturní zaměstnávání (17,9 % v roce 2019).
- Dále velkoobchod a maloobchod (9,9 %) a stavebnictví (9,3 %).
- Na druhé straně odvětvím s nejnižším zastoupením zaměstnaných cizinců zůstávala veřejná správa; povinné sociální zabezpečení (0,2 %).
- V souvislosti s koronavirovou krizí se během prvního pololetí 2020 nejvýrazněji snížila zaměstnanost cizinců v odvětví administrativních a podpůrných činností, a to absolutně o 11,2 tis. osob; podíl tohoto odvětví na počtu cizinců-zaměstnanců poklesl na 16,6 %.

Podíly cizinců na počtu zaměstnanců (odvětví)

CZ-NACE	zaměstnanci cizinci (ÚP ČR)		zaměstnanci celkem (ČSÚ; v tis.)		podíl cizinců (%)	
	2010	2019	2010	2019	2010	2019
Celkem	215 367	621 870	3 891,4	4 234,9	5,5	14,7
Zemědělství, lesnictví a ryb.	3 830	16 594	104,5	97,0	3,7	17,1
Těžba a dobývání	4 172	2 637	37,7	23,0	11,1	11,5
Zpracovatelský průmysl	66 044	178 717	1 054,3	1 156,3	6,3	15,5
Výroba a rozvod elektřiny, plynu...	325	1 529	29,2	34,8	1,1	4,4
Zásobování vodou; odpady...	926	2 511	53,1	53,9	1,7	4,7
Stavebnictví	35 620	58 041	249,9	210,3	14,3	27,6
Obchod; opravy	24 836	61 816	501,7	533,5	5,0	11,6
Doprava a skladování	6 631	32 334	251,2	269,7	2,6	12,0
Ubytování, stravování a pohostinství	6 571	32 072	116,9	129,0	5,6	24,9
Informační a komunikační činnosti	9 945	27 294	97,8	125,9	10,2	21,7
Peněžnictví a pojišťovnictví	2 834	6 764	70,7	74,7	4,0	9,1
Činnosti v oblasti nemovitostí	7 761	9 578	48,1	46,3	16,1	20,7
Profesní, vědecké a tech.činnosti	13 926	35 545	156,8	193,2	8,9	18,4
Administrativní a podpůrné činnosti	13 717	111 363	144,3	206,1	9,5	54,0
Veřejná správa a obrana...	497	1 115	297,8	301,4	0,2	0,4
Vzdělávání	5 272	13 228	292,8	341,0	1,8	3,9
Zdravotní a sociální péče	6 487	14 318	281,8	328,9	2,3	4,4
Kulturní, zábavní a rekr.činnosti	1 732	4 315	54,2	54,9	3,2	7,9
Ostatní činnosti	3 791	7 317	48,7	54,8	7,8	13,4

Příspěvky cizinců a Čechů k nárůstů počtu zaměstnanců podle odvětví (CZ-NACE)

Zastoupení cizinců evidovaných úřady práce podle hl. tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO

- Téměř každý třetí cizinec (30 %) byl v roce 2019 zaměstnán ve třídě 9 – Pomocní a nekvalifikovaní zaměstnanci.
- Následovala třída 8 – Obsluha strojů a zařízení, montéři (22,5 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců).
- Třetí nejpočetněji zastoupenou je třída 7 – Řemeslníci a opraváři s podílem 11,3 %.
- V souvislosti s koronavirovou krizí během prvního pololetí 2020 nejvíce poklesly počty cizinců zaměstnaných ve třídě 9, a to o cca 12,5 tisíc. Podíl cizinců zaměstnaných v této třídě tak klesl z 29,3 % na 28 % z celkového počtu cizinců-zaměstnanců v ČR.
- V uvedeném období se naopak mírně navýšily počty cizinců zaměstnaných jako řemeslníci a opraváři, a to o cca 700 osob.

Shrnutí

- Česko patří v Evropě stále mezi země s podprůměrným podílem cizinců, za poslední desetiletí se však počet obyvatel s cizím státním občanstvím rychle zvyšoval.
- Mezi nejvíce zastoupená státní občanství patří Ukrajina (145 tisíc), Slovensko (121 tisíc) a Vietnam (62 tisíc). Občané těchto tří zemí tvoří 55 % z celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v ČR.
- Příchod koronaviru přerušil trend ke zvyšování počtu zaměstnanců-cizinců, v 1. pololetí 2020 jich 20 tisíc ubylo.
- Bez cizinců by zaměstnanost v Česku vůbec nerostla: v období 2010-2019 přibylo 407 tisíc zaměstnanců cizinců, českých přitom 63 tisíc ubylo.
- Cizinci navyšovali svůj podíl ve všech odvětvích a substituovali Čechy. Výrazné to bylo např. ve stavebnictví, kde zvýšili podíl ze 14 % na 28 %, na jaře 2020 se ale situace obrátila.